

KINNITATUD
Kaitseväe juhataja 06. oktoobrist 2003. a
käskkirjaga nr 215

**VÄLJAÕPPE OHUTUSTEHNICA EESKIRJAD
9. OSA**

**VANGISTUS- JA ÜLEKUULAMISHARJUTUSE
OHUTUSTEHNICA EESKIRI**

Tallinn 2003

VÄLJAÕPPE OHUTUSTEHNICA EESKIRJAD
9. OSA

VANGISTUS- JA ÜLEKUULAMISHARJUTUSE OHUTUSTEHNICA
EESKIRI

I. Mõisted

1. Käesolevas juhendis kasutatavate mõistete järgmises tähendused:
 - 1) vangistusharjutus - harjutus, mille eesmärk on tõsta üksiksõduri ja/või allüksuse võimet üle saada vangilangemise šokist;
 - 2) ülekuulamisharjutus - harjutus, mille eesmärk on tõsta vangistatud üksiksõduri tahtejõudu ja võimet ülekuulamisel vastu seista ülekuulaja püüdele temalt luureandmeid hankida.

II. Üldnõuded

2. Vangistusharjutus ning ülekuulamisharjutusse kuuluv vangistusosa ei tohi kesta üle 24 tunni.
3. Vangistusharjutus lõpeb isiku ülekuulamisega, identifitseerimaks tema isikut. Ülekuulamisel küsitakse ülekuulatavalt nime, auastet ja sünniaega. Ülekuulaja fikseerib ainult selle, kas vastus saadi või mitte.
4. Ülekuulamisharjutuse ajal ei tohi üksik vang ülekuulamine kesta kokku kauem kui 8 tundi. Füüsiline vägivald ülekuulatava suhtes on keelatud.
5. Käeraudu võib kasutada, kuid ühtekokku mitte kauem kui 16 tundi. Käepärasest materjalist köidikutega võib käsi siduda, kuid kehtivad samad piirangud mis käeraudu panekul. Käsi tohib siduda ja raudu panna nii, et käed ei "sureks", s.t vereringe ei häiruks. Iga 4 tunni järel tuleb vang seotud või raudus käte asendit muuta-siduda.
6. Vangistusruum peab olema kaitstud ilmastikumõjude eest ja pimedal ajal valgustatud. Temperatuur vangistusruumis ei tohi langeda alla +2°C ja tõusta üle +25°C.
7. Ülekuulamisruumi (-koha) temperatuur võib olla madalam või kõrgem punktis 6 kehtestatud piirangutest. Sellisel juhul tohib ülekuulamine kesta kuni 30 minutit. Meditsiinipersonal peab viibima ülekuulamise juures ja vajadusel ülekuulamise katkestama.
8. Müratase vangistusruumis ei tohi ületada 40 dB.

9. Vangi tohib läbi otsida ainult samasooline personali liige.
10. Peakoti kasutamine (ainult ellujäämisinstruktorite kinnitatud mudel) on lubatud.
11. Vange valvav personal (vahitüksus) peab omal initsiatiivil pakkuma vangidele vähemalt 2 dl joogivett iga kähe tunni järel ja iga kord, kui vang seda ise soovib.
12. Vangil on õigus üksikult, ilma peakoti ja käesidemeteta kasutada vajadusel käimlat selleks eraldatud, harjutuse läbiviijate poolt ettevalmistatud kohas.
13. Iga vangi isiklik varustus peab olema vangistusharjutuse läbiviimise koha vahetus läheduses.
14. Vangistusharjutuse ajal peab valvav personal tähelepanelikult jälgima vangide seisundit pärast pikaajalist seismist ning tasakaaluhäirete tekkides lubama vangil ajutiselt istuda.
15. Vangide jalgsi ümberpaiknemisel peavad seotud käed asetsema kõhul. Vangi eskortijad peavad jälgima, et transportimisel ei saaks vang traumasid.
16. Sõidukiga transportimisel ei tohi vangil olla peakotti ega käesidemeid (-raudu).
17. Harjutuse ajal tuleb täita vangide arvestustabelit. Sinna tuleb märkida
 - 1) millal anti vangile vett;
 - 2) millal muudeti vangi käte asetust;
 - 3) millised korraldused on andnud harjutuse juht iga konkreetse vangi kohta.

III. Harjutuse läbiviija

18. Harjutuse läbiviija peab omama enne ellujäämisinstruktori kvalifikatsiooni.
19. Harjutuse läbiviija peab enne harjutust
 - 1) koostatud harjutuse plaani, mis saadetakse väeosa või asutuse ülemale kinnitamiseks;
 - 2) tutvustama harjutuses osalejatele ohutusnõudeid;
 - 3) töötama välja valveüksuse tegevusjuhendid harjutusest osavõtjate vangivõtmisel, transportimisel ja valvamisel;
 - 4) kontrollima, kas kogu harjutuses osalev isikkoosseis on saanud väljaõppe vangide kohtlemiseks ja ülekuulamiseks vastavalt rahvusvahelisele sõjaõigusele.
20. Harjutuse läbiviija peab harjutuse ajal
 - 1) pidevalt kontrollima ohutuseeskirjade täitmist;
 - 2) viivitamatult eemaldama harjutusest osavõtja, kelle suhtes on tekkinud eluohtlik olukord.

21. Harjutuse läbiviija peab samal päeval, kui harjutus lõpeb
- 1) vestlema harjutusest osavõtnutega, saamaks tagasisidet väljaõppe kohta;
 - 2) selgitama sõjaõiguse rakendamise põhimõtteid ning tagama, et harjutuse lõppedes oleks kõigil osalenutel selge arusaam, kuidas sõjaõiguse järgi on lubatud vange kohelda ja üle kuulata.;
 - 3) koostama üksuse või õppeasutuse ülemale kirjaliku ettekande, kus on kirjas mil määral täideti harjutuse eesmärk ja milliseid kogemusi omandati.

IV. Üksuse ellujäämisinstruktor

22. Vangistus- ja ülekuulamisharjutustes osalevad üksuse ellujäämisinstruktorid peavad hästi tundma kõiki harjutuste eripära puudutavaid reegleid. Ohutuseeskirjade võimaliku rikkumise korral peab ellujäämisinstruktor olukorda otsekohe sekkuma. Harjutuse ajal peab üksuse ellujäämisinstruktor tähelepanelikult jälgima vahitüksuse tegevust ning alati viibima naisvangide ülekuulamisel.

V. Harjutuses osalev isikkoosseis

23. Harjutuses osalev isikkoosseis peab
- 1) kohe teatama harjutuse läbiviijale, kui neile ei ole tutvustatud ohutustehnika eeskirju,
 - 2) mitte põgenema, kui ei ole teatatud, et seda elementi harjutatakse;
 - 3) alati järgima meditsiinipersonali esitatud nõudeid,
 - 4) kasutama sõna "kontakt", kui soovitakse võtta ühendust harjutuse läbiviija või meditsiinipersonaliga,
 - 5) võtma kontakti harjutuse juhiga, kui tegevus tundub ebaõige, hoolimata sellest, et see ei ole otseselt vastuolus ohutustehnika eeskirjadega.

VI. Meditsiiniline valmidus

24. Harjutuskohal peab viibima meditsiiniõde või parameedik, kes tunneb läbiviidava harjutuse eripära ning selle kohta kehtestatud ohutustehnika eeskirju. Meditsiiniõde või parameedik jälgib harjutust ja annab vajadusel meditsiinalast nõu nii harjutuse juhile kui ka harjutuses osalevale isikkoosseisule.
25. Valves olev meditsiinipersonal peab olema harjutusest teadlik ja telefoni teel kättesaadav. Vajalike sidevahendite olemasolu harjutuse läbiviimise kohal peab tagama harjutuse läbiviija.